

เกษตรศาสตร์

วัน ๙

เดือน

พ.ศ.

๒๕๕๖

หน้า ๓

พด.ต่อยอดความสำเร็จศูนย์ศึกษาฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม สู่เกษตรกร พร้อมพัฒนาพื้นที่แปลงใหม่ หลังราษฎรน้อมเกล้าถวาย

นายบุญช่วย ช่วยระดม ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.ราชบุรี เปิดเผยว่า โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มฯ เป็นโครงการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสพระชนมายุ 60 พรรษา และพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก สำหรับพื้นที่ของโครงการฯ นั้น พลตำรวจตรีทักษ์ ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา ได้น้อมเกล้าถวายที่ดินบริเวณ ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี เนื้อที่ประมาณ 694 ไร่ 2 งาน 38 ตารางวา ต่อมา นายสี วรรณเทวี ได้น้อมเกล้าถวายที่ดินเพิ่มเติมอีกจำนวน 63 ไร่ 1 งาน 3 ตารางวา ซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่โครงการฯ ทางทิศเหนือ ให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชกระแสรับสั่งให้ นายสุเมธ

ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา พัฒนาที่ดินแปลงดังกล่าวเป็น 3 ส่วน คือ ให้ฟื้นฟูสภาพป่า ดำเนินการพัฒนา และปล่อยไว้ในสภาพเดิมนอกจากนี้ ยังมีพื้นที่อีกส่วนหนึ่งที่อยู่ติดกับพื้นที่โครงการฯ ซึ่งมูลนิธิชัยพัฒนาจัดซื้อเพิ่มเติมอีกจำนวน 91 ไร่ 3 งาน 81 ตารางวา

เดิมสภาพพื้นที่ดังกล่าว เป็นที่ราบเชิงเขามีความลาดชัน 1-10% มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาด สภาพของป่าและพืชพรรณที่ขึ้นส่วนใหญ่เป็นป่าละเมาะ ไม้ใหญ่ถูกตัดออกไปจนหมด พื้นที่ด้านที่ติดอยู่กับภูเขาเขียวเป็นป่าไผ่ ตอนกลางของพื้นที่เคยใช้เป็นที่ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ส่วนทางตอนใต้สุดใช้เป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่ สภาพพื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินตื้น เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายและปนกรวดหิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการชะล้างพังทลายของหน้าดิน พื้นที่บางแห่งมีการขุดลูกรัง

ไปขาย ทำให้พื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร รวมทั้งมีความแห้งแล้งมาก เนื่องจากฝนตกปีละประมาณ 50 วัน ปริมาณน้ำฝนน้อย

“หลังจากที่ กรมพัฒนาที่ดิน เข้ามาดำเนินการในการปรับปรุงสภาพพื้นที่ที่เป็นหลุมเป็นบ่อ ให้มีคันดินกันน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำ และมีการปรับปรุงดินที่เน้นหนักไปที่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก รวมถึงน้ำหมักชีวภาพในการปรับปรุงบำรุงดิน ในขณะที่เดียวกันก็มีการใช้หญ้าแฝกมาปลูกเพื่อฟื้นฟูสภาพพื้นที่ที่เสื่อมโทรม และปลูกในพื้นที่ที่มีการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ทำให้ปัจจุบันสภาพพื้นที่ดังกล่าว มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น สามารถปลูกพืชได้ทุกชนิด เกิดพื้นที่ป่า ระบบนิเวศสมดุล รวมทั้งเป็นพื้นที่ต้นแบบให้เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจเข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานภายในโครงการฯ ซึ่งจะมีฐานความรู้ต่างๆ ประมาณ 8 ฐานเรียนรู้ เช่น ฐาน

ความลับของดิน หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ แปลงเกษตรอินทรีย์ แปลงสวนป่าสมุนไพร และแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น ส่งผลให้เกษตรกรหลายครอบครัวที่อยู่โดยรอบโครงการฯ มีความเป็นอยู่ที่ดี และมีรายได้ที่ยั่งยืน” นายบุญช่วยกล่าว

ล่าสุด ในปี 2554 ที่ผ่านมานางวรรณภา พูลผล ได้น้อมเกล้าถวายที่ดินเพิ่มเติมอีก จำนวน 20 ไร่ ซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่โครงการฯ ให้กับมูลนิธิชัยพัฒนา สภาพพื้นที่เป็นหลุมเป็นบ่อ มีการเปิดหน้าดินและขุดลูกรังไปขาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำริให้พัฒนาเป็นสระกักเก็บน้ำปล่อยทิ้งไว้บางส่วน และปลูกไม้ยืนต้นเพื่อรักษาความชุ่มชื้น ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการของกรมชลประทาน โดยหลังจากที่กรมชลประทานเข้าไปปรับปรุงในเรื่องของแหล่งน้ำเรียบร้อยแล้ว กรมพัฒนาที่ดิน ก็จะเข้าไปปรับปรุงพื้นที่ โดยการปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และปลูกไม้ยืนต้น เพื่อให้เกิดความร่มรื่นตามธรรมชาติ